

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Muzeja Moslavine u Kutini

Glavni i odgovorni urednik: Srećko Karapetrić

Tehnički urednik: Tihomir Krsmanović

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar),
Srećko Karapetrić (Kutina), Tihomir Krsmanović (Kutina),
Slavica Moslavac (Kutina)

KOREKTURA: Ana Bobovac, Srećko Karapetrić

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasiло solidarno financiraju Muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Muzej Moslavine Kutina

Za nakladnika: Slavica Moslavac

Tisak: Tiskara i knjigovežnica Kutina

Broj 14 - travanj 1991.

Godina XIV

Naklada: 600 komada

Naslovna stranica: Detalj sa izložbe "30. godina Muzeja Moslavine" u Kutini

3. U to vrijeme izložbe su uglavnom postavljali direktor MGKc Franjo Horvatić, arheologinja Sonja Kolar i konzervator Josip Fluksi.
4. Ne smije se nikako zanemariti u svemu tome i velika uloga industrije "Podravka", kao niti D. Feletara, tada zaposlenog u toj firmi, kao niti nekolicine spisatelja i likovnih radnika.
5. V. dvije bibliografije F. Horvatića: Podravski zbornik 84, 366 i d; Podravski zbornik 89, 149 i d. Neki autori, doduše, sudjeluju više puta kao koautori; u bibliografije su uvrštavani i autori likovnih priloga, s radovima u jednome broju kao cjelinom, što nismo razdjeljivali; također je kao jedna tema tretiran ciklus pjesama, a kao teme tretirani su i predgovori.
6. Razmjena publikacija i obogaćivanje stručne knjižnice Muzeja ovim putem posebna je tema, premda se i o tome priprema jedna analiza. Primjerice, od 169 naslova koji su dobiveni za razmjenu 1979. godine (kada se odvojeno vodi i taj podatak), došlo se god. 1980. do 340 naslova, kasnijih godina različito (primjerice, god. 1984. 283 naslova, a 1988. god. 261 naslov), da bi u 1990. god. bilo dobiveno 170 naslova razmjenom.
7. Plan je obuhvaćao prvotno 16 izdanja, od kojih je do danas u prvotnome smislu realizirano pet: v. D. Feletar, Glazbeni život Koprivnice, Biblioteka Podravskog zbornika 1, Koprivnica 1977, podaci na preklopu omota; to je, međutim, nadoknađeno drugim djelima.

Mladen MEDAR, Bjelovar

Evropski skup u Križevcima **ARHITEKTONSKO NASLJEĐE U IZVANGRADSKOM PROSTORU**

Odjel za povijest umjetnosti Instituta za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, u suradnji s evropskom organizacijom ECOVAST (**European Council for the Village and Small Town** - Evropski savez za sela i male gradove) i Skupštinom općine Križevci organizirao je međunarodni znanstveni skup koji je održan u Križevcima od 21. do 23. svibnja 1990. godine. Tema ovog, do sada četvrtog skupa ECOVAST-a ali prvog koji je održan u Jugoslaviji, bila je "Arhitektonsko nasljeđe u izvangradskom prostoru" (**"Architectural Heritage in the Countryside"**). Trodnevni skup, održan u reprezentativnoj zgradi stare Županijske palače, bio je zamišljen i realiziran kao sklop predavanja i diskusija u radnim grupama i obilaženju reprezentativne i tradicionalne arhitekture Križevaca i okoline¹ a pratilo ga je sedamdesetak stranih i domaćih sudionika, stručnjaka raznih profila, među kojima i nekolicina članova Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske.

Prvo predavanje održao je prof. dr. Dragutin Feletar (Geografski institut PMF, Zagreb) pod naslovom "Geografsko-povijesni prikaz sjeverozapadne Hrvatske", a zatim moderator ovoga skupa dr. Žarko Domljan (Institut za

povijest umjetnosti Sveučilišta, Zagreb), "Umjetnička topografija križevačke regije - problem metodologije istraživanja"². Poslije podne je sa temom "Sveobuhvatni katastar kulturnih dobara i organizacija u okviru odredbi Evropskog savjeta" nastupio dipl. ing. Hans Peter Jeschke (Amt der O.O. Landesregierung Linz), a zatim dr. Marijan Kornecki (Staatliche Werkstätte für Denkmalpflege, Krakow) s predavanjem "Drvena arhitektura na selu u Poljskoj - stanje i perspektive očuvanja". Nakon plodne i konstruktivne diskusije vođene na nekoliko jezika, organiziran je stručni obilazak Križevaca. Sudionici skupa obišli su grkokatoličku katedralnu crkvu sv. Trojice, crkvu sv. Križa, kuću Karas, Sabornicu i druge objekte registrirane u prigodnoj publikaciji - vodiču, izdanoj u povodu ovoga skupa.

Slijedećeg dana počele su s radom četiri radne grupe iz ruralne arhitekture, koje su se bavile pitanjima inventarizacije i klasifikacije ne samo pojedinih objekata nego i čitavih ambijenata, zakonima o zaštiti spomenika kulture, financijama, obrazovanjem i propagandom. Moderator ovih grupa bio je arhitekt John Sell, predavač na londonskoj školi **Architectural Association** i član RIBA (**Royal Institute of British**

Architects). Nakon rada u tematskim grupama održan je niz kraćih izlaganja (Manda Horvat i Ksenija Marković iz Zagreba, dr Rajmond Rehnicer iz Sarajeva, Tihomira Stepinac Fabijanić i Marijan Vejvoda iz Rijeke, Prof Detlev Simons iz Stuttgarta, Armin Niemeyer iz Berlina i drugi). Istoga dana upriličen je izlet u okolicu Križevaca i razgledanje arhitekture: Obreške klijeti, burga Veliki Kalnik, crkve sv. Brcka a izletnici su posjetili i vinariju.

Posljednjeg dana skupa sudionici su posjetili Poljoprivrednu školu u Križevcima, a nakon toga radna grupa ECOVAST-a završila je rad plodnim diskusijama u kojima je predloženo da se u buduće organizira više praktičnog rada.

Ovom je skupu sa suprugom prisustvovao i predsjednik ECOVAST-a Michael Dower, direktor Peack Parka, jednog od najvećih nacionalnih parkova u Engleskoj. U razgovoru s Darjom Radović, povjesničarkom umjetnosti iz Instituta za povijest umjetnosti, on je, pored ostalog, rekao:

"Mislim da je skup bio vrlo koristan, jer je pomogao da se kristaliziraju neka naša razmišljanja, kao na primjer, koju politiku treba progurati kroz Evropski savjet i pojedine ev-

ropske vlade. ECOVAST-u je ujedno dan pogled iznutra i na probleme i dostignuća Jugoslavije. Nada'm se da je diskusija o pojedinim slučajevima pomogla i Jugoslavenima da osjete da uz sebe imaju evropski interes za ono što rade i da mnogi problemi s kojima se hvataju u koštac imaju paralele u drugim zemljama."³

Direktorica Instituta za povijest umjetnosti dr. Ivanka Reberski izrekla je već prvoga dana javno priznanje i zahvalnost mr. Miljenki Fischer za njezine napore koje je uložila da do ovog znanstvenog skupa dođe i da se on uspješno održi. Naime, mr. M. Fischer, arhitektica u Institutu, jedini je član Izvršnog odbora ECOVAST-a iz naše zemlje (u međuvremenu, ovaj Savez održao je 24. i 25. studenog 1990. u Georghthalu kraj Weimara u Njemačkoj skupštinu, na kojoj je mr. Miljenka Fischer izabrana za jednog od četiri potpredsjednika ECOVAST-a).

Inače ECOVAST, utemeljen 1984. godine, predstavlja savez različitih organizacija iz dvadeset dvije evropske zemlje. U ovom je trenutku u ECOVAST učlanjeno osamdeset organizacija i oko dvije stotine individualnih članova, stručnjaka za različita područja ruralnog života. Cilj ove organizacije je šira dobrobit

sela i malih gradova pa se, shodno tom cilju, bavi specifičnim problemima seoskih područja, promovira praktična rješenja i podržava međunarodnu razmjenu ideja i iskustava na tom planu. Centrala ECOVAST-a je u Francuskoj, sekretarijat u Belgiji, a sadašnji predsjednik je u Engleskoj, što dokazuje panevropsku orijentaciju Saveza. U osnivanju su nacionalni komiteti. Naša ga zemlja još nema, ali članovi ECOVAST-a iz naše zemlje su Institut za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Arhitektonski fakultet iz Ljubljane, Triglavski narodni park Bled i Internacionalni centar za antropologiju Motovun (CIAM). Od pojedinaca, dvadesetak je naših stručnjaka učlanjeno u ovaj Savez.

Jedan od važnih aspekata djelatnosti ECOVAST-a je borba protiv odumiranja sela i zaštita stare seoske arhitekture. U kampanji za seoski svijet Evropski savez ima prvorazrednu ulogu koja je javnosti predstavljena kroz Ev-

ropsko vijeće. Savez se zalaže za prisnu suradnju i s drugim evropskim organizacijama, a i sam pripada Evropskoj zajednici. Izdaje časopis na engleskom, njemačkom i francuskom jeziku, svake dvije godine održava predavanje i širi program seminara, radnih grupa i razmjenjuje stručnjake⁴.

Već rekosmo da je međunarodni skup "Arhitektonsko naslijeđe u izvangradskom prostoru" četvrti po redu skup Evropskog saveza za sela i male gradove. On se, tematski, savršeno uklopio u program Instituta za povijest umjetnosti "Umjetnička topografija spomenika u Hrvatskoj" jer upravo posljednje tri godine - nakon uspješno obavljenog posla na području Koprivnice⁵ radi na križevačkoj regiji obrađujući sve vrste kulturno povijesnih spomenika. Upravo ta činjenica - očuvanje spomenika izvan većih gradskih središta - najvažnija je spona koja veže Institut za povijest umjetnosti sa ECOVAST-om...

EUROPEAN COUNCIL
FOR THE VILLAGE AND
SMALL TOWN

EUROPAISCHER
VERBAND FÜR DAS DORF
UND FÜR DIE KLEINSTADT

CONSEIL EUROPEEN
POUR LE VILLAGE ET LA
PETITE VILLE

BILJEŠKE:

- 1 U stručnoj literaturi najavila ga je D(arja) R(adović), ECOVAST, Križevci, 21-23. svibnja 1990, **Covjek i prostor**, br. 3, Zagreb 1990., str. 5.
- 2 Samo nekoliko dana kasnije dr. Ž. Domljan postao je predsjednik Hrvatskog Sabora.
- 3 Darja Radović, Povratak u malo mjesto, Likovne novine, br. 1, Zagreb 1990, str. 15.

- 4 Mladen MEDAR, Briga za dobrobit sela i malih gradova u evropskim razmjerima (1). Što je ECOVAST? *Gospodarski glasnik*, br. 1, Bjelovar 30. studenog 1990, str. 4. (Isti članak tiskan je u ponovljenom broju *Gospodarskog glasnika* od 7. prosinca 1990).
Darja Radović, nav. dj. str. 15.
- 5 Vidi Koprivnica - grad i spomenici (grupa autora), Zagreb 1986, kao i prikaz: Mladen Medar, Koprivnica u izdanjima Instituta za povijest umjetnosti, *Muzejski vjesnik*, br. 12, Bjelovar 1989, str. 92-93.